Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

1. srpna 2025*

„Kasační opravný prostředek – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci na Ukrajině – Rozhodnutí 2014/145/SZBP – Článek 2 odst. 1 písm. a) a d) – Zařazení jména navrhovatele na seznam z důvodu, že podporuje činnosti nebo politiky Ruské federace vůči Ukrajině a že materiálně či finančně podporuje ruské činitele s rozhodovací pravomocí – Důsledky skutečnosti, že se navrhovatel nedistancoval a měl pasivní postoj“

Ve věci C-702/23 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 16. listopadu 2023,

Gennadij Nikolajevič Timčenko, s bydlištěm v Ženevě (Švýcarsko), zástupci: S. Bonifassi, T. Bontinck a E. Fedorova, advokáti,

navrhovatel,

další účastnice řízení:

Rada Evropské unie, zástupci: M.-C. Cadilhac a V. Piessevaux, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení: M. L. Arastey Sahún (zpravodajka), předsedkyně senátu, D. Gratsias, E. Regan, J. Passer a B. Smulders, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 10. dubna 2025,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

1 Kasačním opravným prostředkem se navrhovatel domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 6. září 2023, Timčenko v. Rada (T-252/22, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2023:496), kterým Tribunál zamítl jeho žalobu znějící zaprvé na zrušení rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/337 ze dne 28. února 2022, kterým se mění rozhodnutí 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 59, s. 1), a prováděcího nařízení Rady (EU) 2022/336 ze dne 28. února 2022, kterým se provádí nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 58, s. 1) (dále společně jen „sporné původní akty“), a dále rozhodnutí Rady (SZBP) 2022/1530 ze dne 14. září 2022, kterým se mění rozhodnutí 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 239, s. 149), a prováděcího nařízení Rady (EU) 2022/1529 ze dne 14. září 2022, kterým se provádí nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 239, s. 1) (dále společně jen „sporné akty o ponechání na seznamech“), v rozsahu, v němž se ho tyto sporné původní akty a sporné akty o ponechání na seznamech (dále společně jen „sporné akty“) týkají, a zadruhé náhrady nemajetkové újmy, která mu údajně vznikla v důsledku přijetí sporných aktů.

Právní rámec a skutečnosti předcházející sporu

2 Skutkové a právní okolnosti projednávané věci jsou vylíčeny v bodech 2 až 18 napadeného rozsudku. Pro účely tohoto řízení je lze shrnout a doplnit následovně.

Rozhodnutí 2014/145

3 V návaznosti na invazi ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu dne 24. února 2022 přijala Rada Evropské unie dne 25. února 2022 rozhodnutí (SZBP) 2022/329, kterým se mění rozhodnutí 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 50, s. 1).

4 Článek 1 odst. 1 rozhodnutí Rady 2014/145/SZBP ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2014, L 78, s. 16) ve znění rozhodnutí 2022/329 (dále jen „rozhodnutí 2014/145“) zakazuje vstup na území členských států nebo průjezd přes ně fyzickým osobám, které splňují kritéria stanovená zejména v písmenech a) a b) uvedeného odstavce, zatímco čl. 2 odst. 1 rozhodnutí 2014/145 stanoví zmrazení finančních prostředků fyzických osob, které splňují kritéria stanovená zejména v písmenech a) a d) uvedeného odstavce, přičemž tato kritéria jsou v podstatě totožná s kritérii stanovenými v čl. 1 odst. 1 písm. a) a b) rozhodnutí 2014/145.

5 Článek 2 odst. 1 rozhodnutí 2014/145 zní takto:

„1. Zmrazují se veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které náležejí:

a) fyzickým osobám, které nesou odpovědnost za činnosti nebo politiky, jež narušují nebo ohrožují územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny nebo stabilitu či bezpečnost Ukrajiny nebo brání působení mezinárodních organizací na Ukrajině, a fyzickým osobám, které tyto činnosti nebo politiky podporují nebo je provádějí;

[…]

d) fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům, které materiálně či finančně podporují ruské činitele s rozhodovací pravomocí odpovědné za anexi Krymu nebo za destabilizaci Ukrajiny nebo které mají z vazby na tyto činitele prospěch;

[…]“

Nařízení č. 269/2014

6 Dne 25. února 2022 přijala Rada nařízení (EU) 2022/330, kterým se mění nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2022, L 51, s. 1).

7 V této souvislosti zavedla Rada v čl. 3 odst. 1 písm. a) a d) nařízení (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2014, L 78, s. 6) ve znění nařízení 2022/330 (dále jen „nařízení č. 269/2014“), stejná kritéria, jako jsou kritéria uvedená v bodě 5 tohoto rozsudku za účelem zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů, které náležejí zejména fyzickým osobám, které splňují tato kritéria, v souladu s čl. 2 odst. 1 nařízení č. 269/2014.

Sporné akty

Sporné původní akty

8 Vzhledem k závažnosti situace na Ukrajině přijala Rada dne 28. února 2022 sporné původní akty. Jimi bylo jméno navrhovatele doplněno pod číslem 694 na seznam připojený k rozhodnutí 2014/145 a rovněž pod tímto číslem na seznam obsažený v příloze I nařízení č. 269/2014, a to z následujících důvodů:

„Gennadij [Nikolajevič] Timčenko již dlouho patří mezi osoby blízké prezidentovi Ruské federace, Vladimiru Putinovi, a je obecně považován za jednoho z jeho důvěrníků.

Má prospěch ze svých vazeb na ruské činitele s rozhodovací pravomocí. Je zakladatelem a akcionářem investiční skupiny Volga Group, která disponuje portfoliem investic v klíčových odvětvích ruské ekonomiky. Skupina Volga Group se významným způsobem podílí na ruské ekonomice a jejím rozvoji.

Gennadij [Nikolajevič] Timčenko je také akcionářem banky Bank Rossiya [Banka Rossija], považované za osobní banku vysoce postavených úředníků Ruské federace. Od protiprávní anexe Krymu tato banka otevřela pobočky na Krymu a v Sevastopolu, čímž upevňuje jejich integraci do Ruské federace.

Banka Rossija je kromě toho významně zainteresována ve skupině National Media Group, která ovládá televizní stanice, jež aktivně podporují politiky ruské vlády za účelem destabilizace Ukrajiny.

Gennadij Timčenko tedy nese odpovědnost za podporu činností a politik, jež narušují územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny.

Nese rovněž odpovědnost za poskytování finanční a materiální podpory ruským činitelům s rozhodovací pravomocí odpovědným za anexi Krymu a za destabilizaci Ukrajiny a má z vazby na tyto činitele prospěch.“

Sporné akty o ponechání na seznamech

9 Dne 14. září 2022 přijala Rada sporné akty o ponechání na seznamech, které ponechaly jméno navrhovatele na dotčených seznamech na základě týchž důvodů, jako jsou důvody uvedené v předchozím bodě.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

10 Žalobou ze dne 9. května 2022, doplněnou návrhem na úpravu žaloby ze dne 25. listopadu 2022, navrhovatel Tribunálu navrhl, aby zrušil sporné akty v rozsahu, v němž bylo jeho jméno zařazeno na seznam osob, na něž se vztahují omezující opatření, a uložil náhradu nemajetkové újmy, která mu údajně vznikla v důsledku přijetí těchto aktů. V rámci své žaloby na neplatnost zpochybnil zejména posouzení Rady, podle kterého bylo ve vztahu k němu splněno kritérium materiální nebo finanční podpory ruským činitelům s rozhodovací pravomocí stanovené v čl. 2 odst. 1 písm. d) rozhodnutí 2014/145 [dále jen „kritérium d)“] a kritérium týkající se podpory činností nebo politik, jež narušují územní celistvost Ukrajiny, uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) tohoto rozhodnutí [dále jen „kritérium a)“]. Měl za to, že se Rada v rámci tohoto posouzení dopustila zjevně nesprávného posouzení.

11 Pokud jde o kritérium d) týkající se zejména fyzických osob, které materiálně či finančně podporují ruské činitele s rozhodovací pravomocí odpovědné za anexi Krymu nebo za destabilizaci Ukrajiny nebo které mají z vazeb na tyto činitele prospěch, Tribunál v bodech 97, 106 a 108 napadeného rozsudku konstatoval, že ze skutečností obsažených ve spise vyplývá, že navrhovatel, přítel V. Putina, je druhým největším akcionářem Banky Rossija a je součástí stálého jádra většinových akcionářů této banky, kteří jsou známí svou blízkostí k V. Putinovi, takže jeho velmi významný vliv na rozhodování v uvedené bance nelze popřít a dále že existují přesné, konkrétní a shodující se nepřímé důkazy prokazující, že Banka Rossija je osobní bankou vysoce postavených úředníků Ruské federace, včetně jejího prezidenta, V. Putina.

12 Tribunál měl kromě toho v bodech 109 a 110 napadeného rozsudku za to, že zejména vzhledem k tomu, že omezující opatření nejsou trestními sankcemi, mohou být vůči fyzické osobě přijata omezující opatření za činy spáchané společností, jejímž je akcionářem, vykonává-li na tuto společnost velmi významný, či dokonce rozhodující vliv, zejména pokud stanoviska, která tento

akcionář zaujímá, mohou ovlivnit směr rozhodnutí přijatých uvedenou společností. Tribunál tedy v bodech 111 a 114 napadeného rozsudku v podstatě dospěl k závěru, že Rada mohla mít za to, aniž se dopustila nesprávného posouzení, že prostřednictvím Banky Rossija, která je osobní bankou vysoce postavených úředníků Ruské federace, navrhovatel, který jednak nemohl nevědět, že tato banka poskytuje finanční podporu V. Putinovi a jednak umožnil, aby tento stav pokračoval, přestože měl možnost ovlivňovat rozhodnutí uvedené banky, a který, jak vyplývá z bodu 112 napadeného rozsudku, se mohl veřejně distancovat od politiky vedené toutéž bankou nebo prodat svůj podíl v ní, sám finančně podporoval ruské činitele s rozhodovací pravomocí odpovědné za anexi Krymu a za destabilizaci Ukrajiny, tj. v daném případě V. Putina.

13 Pokud jde o kritérium a), týkající se zejména fyzických osob, které jsou odpovědné za činnosti nebo politiky vůči Ukrajině nebo které takové činnosti nebo politiky podporují nebo je provádějí, Tribunál nejprve v bodě 117 napadeného rozsudku připomněl, že toto kritérium vyžaduje, aby byla prokázána existence přímé nebo nepřímé souvislosti mezi činnostmi nebo jednáním dotčené osoby nebo subjektu a situací na Ukrajině, která vedla k přijetí dotčených omezujících opatření. Tribunál dodal, že uvedené kritérium tedy vyžaduje prokázání toho, že dotyčná osoba se svým jednáním dopustila činností nebo politiky, jež narušují nebo ohrožují územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny. V bodě 118 tohoto rozsudku pak rozhodl, že s ohledem na předložené důkazy Banka Rossija podporovala politiku anexe Krymu ve smyslu tohoto kritéria. Konečně v bodě 120 tohoto rozsudku konstatoval, zejména s ohledem na důvody uvedené v rámci analýzy týkající se kritéria d), že Rada mohla důvodně usoudit, že navrhovatel tím, že zaujal pasivní postoj k podpoře politiky anexe Krymu ze strany banky Rossija, sám podporoval činnosti a politiky, jež narušují svrchovanost a nezávislost Ukrajiny.

14 Vzhledem k tomu, že Tribunál zamítl ostatní žalobní důvody navrhovatele, jakož i jeho návrh na náhradu škody, zamítl žalobu v plném rozsahu.

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

15 Navrhovatel navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– zrušil sporné akty v rozsahu, v němž zařazují a ponechávají jeho jméno na seznamech připojených k těmto aktům, a

– uložil Radě náhradu nákladů řízení vynaložených v obou stupních řízení.

16 Rada navrhuje, aby Soudní dvůr:

– kasační opravný prostředek zamítl a

– uložil navrhovateli náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

17 Navrhovatel vznáší na podporu svého kasačního opravného prostředku dva důvody, z nichž první vychází z nesprávného právního posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit při výkladu kritéria d), když měl za to, že materiální nebo finanční podpora, na kterou se vztahuje toto kritérium,

mohla být prokázána tím, že osoba, na niž se vztahují omezující opatření, neměla námitky proti rozhodnutím přijatým subjektem, který je považován za subjekt přímo odpovědný za takovou podporu, a druhý z nesprávného právního posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit při výkladu kritéria a), když rozhodl, že podpora, na kterou se vztahuje toto kritérium, mohla být prokázána tím, že se taková osoba nedistancovala od politiky a rozhodnutí takového subjektu.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

18 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatel zaprvé tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v rozporu s použitelnou judikaturou podal příliš široký výklad pojmu „materiální nebo finanční podpora“ ve smyslu kritéria d). Konkrétně v bodě 111 napadeného rozsudku Tribunál podle jeho názoru jako jedinou skutečnost, která mu umožnila dospět k závěru, že navrhovatel sám finančně podporoval ruské činitele s rozhodovací pravomocí, uvedl, že to, že se navrhovatel nedistancoval od politiky materiální nebo finanční podpory poskytované Bankou Rossija těmto činitelům s rozhodovací pravomocí, představuje přinejmenším konkludentní schválení této politiky, a tudíž její podporu ve smyslu kritéria d).

19 V tomto ohledu má za to, že Tribunál v rozporu s právem navrhovatele na obhajobu rovněž nahradil odůvodnění uvedené Radou ve sporných aktech vlastním odůvodněním.

20 Kromě toho tvrdí, že posouzení Tribunálu v bodě 112 napadeného rozsudku je v rozporu s jeho judikaturou, podle níž materiální nebo finanční podpora musí mít určitý kvantitativní nebo kvalitativní rozsah, aby skutečně umožnila pokračovat v provádění vojenských operací Ruské federace na Ukrajině, jak ostatně vyplývá z cílů sledovaných kritériem d). Takový rozsah podle navrhovatele v projednávaném případě chybí, jelikož podpora, která je mu vytýkána, je pouze nepřímou podporou spočívající nikoli na činech, ale na neexistenci konání nebo na nedistancování se *a posteriori*.

21 Zadruhé má navrhovatel za to, že se Tribunál neujistil o tom, že se sporné akty opírají o dostatečně pevný skutkový základ, jelikož nevzal v úvahu skutečnost, že Rada nepředložila žádné důkazy na podporu tvrzení, že navrhovatel měl, jak vyplývá z bodů 106 a 110 napadeného rozsudku, dostatečné pravomoci k tomu, aby mohl společně s ostatními akcionáři Banky Rossija ovlivňovat rozhodnutí přijímaná touto bankou, a argumentoval tak na základě domněnek. Vytýká tak Tribunálu, že nereagoval na jeho argument, podle kterého neměl pravomoc ovlivňovat rozhodnutí této banky, a že pouze zamítl jeho obhajobu, aniž uvedl jiný důvod než ten, že se měl distancovat od politiky, kterou tato banka uplatňovala.

22 Takto široký výklad kritéria d) podaný Tribunálem podle navrhovatele nakonec vedl k tomu, že Tribunál potvrdil, že Rada mohla přijmout nepřiměřená omezující opatření vůči fyzické osobě, která měla pouze velmi nepřímou a vzdálenou spojitost s údajnými činy spočívajícími v poskytnutí materiální nebo finanční podpory, ačkoli navrhovatel ve své replice upřesnil, že nemá v úmyslu vznést námitku vycházející z porušení zásady proporcionality.

23 Rada argumenty navrhovatele zpochybňuje. Konkrétně má za to, že Tribunál nepovažoval nedistancování se za základní prvek kritéria d), ale považoval tento aspekt za skutkovou okolnost, což vyplývá zejména z bodu 115 napadeného rozsudku. Rada přitom připomíná, že s výjimkou případu zkreslení, které navrhovatel v projednávané věci neuplatnil, nepředstavuje posouzení

skutkových okolností a důkazů právní otázku, která by podléhala přezkumu Soudního dvora v řízení o kasačním opravném prostředku. Tyto úvahy platí rovněž ve vztahu k tvrzením, jimiž tento navrhovatel zamýšlí zpochybnit posouzení některých skutkových okolností a důkazů Tribunálem. Rada má za to, že v tomto rozsahu musí být argumenty tohoto navrhovatele prohlášeny za nepřípustné.

Závěry Soudního dvora

– *K přípustnosti*

24 Je třeba připomenout, že podle článku 256 SFEU a článku 58 statutu Soudního dvora Evropské unie jsou kasační opravné prostředky omezeny na právní otázky. Pouze Tribunál je příslušný ke zjištění a posouzení relevantního skutkového stavu, jakož i k posouzení důkazů. Posouzení tohoto skutkového stavu a důkazů tedy nepředstavuje, s výhradou případu, kdy by došlo k jejich zkreslení, právní otázku, která podléhá jako taková přezkumu Soudního dvora v rámci řízení o kasačním opravném prostředku (rozsudek ze dne 4. října 2024, Ferriere Nord v. Komise, C-31/23 P, EU:C:2024:851, bod 89 a citovaná judikatura).

25 Naproti tomu pravomoc Soudní dvora k přezkumu skutkových zjištění učiněných Tribunálem se vztahuje mimo jiné na otázku, zda byla dodržena pravidla v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů (rozsudek ze dne 29. listopadu 2018, Bank Tejarat v. Rada, C-248/17 P, EU:C:2018:967, bod 37 a citovaná judikatura). Kromě toho má Soudní dvůr podle článku 256 SFEU pravomoc přezkoumat právní kvalifikaci těchto skutkových okolností a právní důsledky, které z toho Tribunál vyvodil (rozsudek ze dne 1. října 2014, Rada v. Alumina, C-393/13 P, EU:C:2014:2245, bod 16 a citovaná judikatura).

26 V projednávané věci má Rada zaprvé v podstatě za to, že navrhovatel tím, že Tribunálu vytýká, že dospěl k závěru, že poskytl finanční podporu ruským činitelům s rozhodovací pravomocí ve smyslu kritéria d) pouze z toho důvodu, že se nedistancoval od politiky podpory poskytované Bankou Rossija těmto činitelům s rozhodovací pravomocí, nezakládá svůj první důvod kasačního opravného prostředku na právních otázkách, ale snaží se zpochybnit skutkové posouzení Tribunálu ohledně tohoto nedistancování se.

27 Tento důvod nepřípustnosti nemůže obstát. Z kasačního opravného prostředku totiž jasně vyplývá, že takovou výtkou navrhovatel nesměřuje ke zpochybnění skutkových zjištění a posouzení týkajících se toho, že se nedistancoval od politiky uplatňované Bankou Rossija, ale vytýká Tribunálu, že se spokojil s tím, že z této jediné skutkové okolnosti vyvodil závěr, že poskytoval podporu ve smyslu kritéria d), což v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 25 tohoto rozsudku spadá do přezkumné pravomoci Soudního dvora ve fázi řízení o kasačním opravném prostředku.

28 Zadruhé Rada tvrdí, že se navrhovatel snaží zpochybnit posouzení některých skutkových okolností a důkazů Tribunálem, aniž se však dovolává jejich zkreslení, což podle ní činí první důvod nepřípustným.

29 Ani tento další důvod nepřípustnosti nemůže obstát. I když je totiž pravda, že navrhovatel v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku zpochybňuje některé skutkové okolnosti, je tomu tak proto, že má za to, že Tribunál tyto okolnosti zjistil a posoudil bez jakýchkoli důkazů předložených Radou. Výtka, že Tribunál provedl zjištění nebo posouzení skutkového stavu, aniž se

ujistil, že je tento skutkový stav podložen důkazy, přitom představuje návrh, aby Soudní dvůr přezkoumal případné porušení pravidel v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů Tribunálem, k čemuž má Soudní dvůr podle judikatury připomenuté v bodě 25 tohoto rozsudku pravomoc.

30 Z toho vyplývá, že důvody nepřípustnosti vznesené Radou v souvislosti s prvním důvodem kasačního opravného prostředku musí být zamítnuty a že tento důvod je přípustný v plném rozsahu.

– *K věci samé*

31 Zaprvé navrhovatel na podporu svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku Tribunálu vytýká, že podal příliš široký výklad kritéria d) v rozsahu, v němž se tento soudní orgán v bodech 111 a 112 napadeného rozsudku opíral pouze o skutečnost, že se navrhovatel nedistancoval od politiky uplatňované Bankou Rossija, aby dospěl k závěru, že Rada mohla důvodně usoudit, že prostřednictvím této banky poskytoval finanční podporu ruským činitelům s rozhodovací pravomocí odpovědným za anexi Krymu a za destabilizaci Ukrajiny ve smyslu tohoto kritéria, přestože takové nedistancování se nepředstavuje pozitivní a přímý čin spočívající v podpoře dostatečného kvantitativního nebo kvalitativního rozsahu.

32 V tomto ohledu je třeba uvést, že navrhovatel napadený rozsudek vykládá nesprávně. Tribunál totiž nepovažoval takové nedistancování se za základní prvek „materiální nebo finanční podpory ruským činitelům s rozhodovací pravomocí“ podle kritéria d).

33 Tribunál naopak v bodech 99 až 111 tohoto rozsudku uvedl skutkové okolnosti a důkazy, které jej vedly k závěru, že navrhovatel, který je přítelem V. Putina a druhým největším akcionářem Banky Rossija, představuje spolu se třemi dalšími přáteli V. Putina stálý a většinový blok akcionářů této banky, a je tak jejím velmi vlivným akcionářem, takže ke dni svého prvotního zařazení na seznam nebo ke dni ponechání svého zařazení na seznam nemohl nevědět, že Banka Rossija poskytuje finanční podporu ruským činitelům s rozhodovací pravomocí, jako je V. Putin, ve smyslu tohoto kritéria.

34 Na základě těchto skutečností Tribunál v bodě 114 napadeného rozsudku uznal, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, že v této konkrétní věci, která vyplývá, jak je uvedeno v bodě 110 napadeného rozsudku, z „konkrétních okolností případu“, existují dostatečně přesné, konkrétní a shodující se nepřímé důkazy umožňující prokázat, že navrhovatel prostřednictvím Banky Rossija, která je osobní bankou vysokých úředníků Ruské federace, poskytoval finanční podporu ruským činitelům s rozhodovací pravomocí odpovědným za anexi Krymu a za destabilizaci Ukrajiny ve smyslu kritéria d).

35 Je sice pravda, že Tribunál v této souvislosti zohlednil skutečnost, že se navrhovatel nedistancoval od politiky financování Bankou Rossija. Je však třeba mít za to, že Tribunál tím, že v poslední části věty bodu 111 napadeného rozsudku, která byla uvozena slovy „na druhé straně“, jakož i v bodech 112 a 115 tohoto rozsudku, rozhodl, že se navrhovatel nedistancoval od politiky uplatňované touto bankou vůči ruským činitelům s rozhodovací pravomocí, ať už před nebo po jeho prvotním zařazení na seznam, v podstatě ověřil, zda existují vyviňující důkazy ve prospěch navrhovatele, a to zdaleka ne proto, aby doplnil ke kritériu d) další základní prvek.

36 Na rozdíl od výtky navrhovatele je tedy připomenutí skutečnosti, že se nedistancoval, pouze jedním z nepřímých důkazů, na jejichž základě, jak bylo uvedeno v bodě 34 tohoto rozsudku, Tribunál dospěl k závěru, aniž nahradil odůvodnění Rady svým vlastním odůvodněním, jak zdůraznila generální advokátka v bodech 43 a 44 svého stanoviska, že omezující opatření, která se na navrhovatele vztahovala na základě kritéria d), jsou opodstatněná.

37 Zadruhé navrhovatel v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku Tribunálu vytýká, že porušil pravidla v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, když neověřil, zda byla skutečnost, že měl dostatečné pravomoci k tomu, aby mohl společně s ostatními akcionáři Banky Rossija ovlivňovat rozhodnutí přijímaná touto bankou, podložena důkazy, a argumentoval tak na základě domněnek, jak vyplývá z bodů 106 a 110 napadeného rozsudku.

38 Je třeba připomenout, že při přezkumu legality důvodů, o které se opírá rozhodnutí o zařazení jména určité osoby na seznam osob, vůči nimž jsou namířena omezující opatření, nebo o jeho ponechání na tomto seznamu, účinnost soudní kontroly zaručené v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie zejména vyžaduje, aby se unijní soud ujistil o tom, že se toto rozhodnutí, které má ve vztahu k dotyčné osobě charakter individuálního rozhodnutí, opírá o dostatečně pevný skutkový základ. Proto je třeba ověřit skutečnosti uváděné v odůvodnění, ze kterého toto rozhodnutí vychází, tak aby se soudní přezkum neomezoval na posouzení abstraktní věrohodnosti uváděných důvodů, ale aby se zaměřil na otázku, zda jsou tyto důvody, nebo alespoň jeden z nich, který sám o sobě postačuje k odůvodnění téhož rozhodnutí, podložené (rozsudky ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 119, jakož i ze dne 19. prosince 2018, Azarov v. Rada, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, bod 22).

39 Jak Tribunál rovněž připomněl v bodech 63 a 64 napadeného rozsudku, v rámci takového posouzení musí být důkazy zkoumány s ohledem na jejich kontext, a nikoli izolovaně, přičemž Rada své důkazní břemeno unese, uvede-li před unijním soudem soubor dostatečně konkrétních, přesných a shodujících se nepřímých důkazů umožňující prokázat existenci dostatečné vazby mezi osobou, vůči níž je namířeno opatření, kterým se zmrazují finanční prostředky, a režimem, proti kterému je takto veden boj (rozsudek ze dne 21. dubna 2015 Anbouba v. Rada, C-605/13 P, EU:C:2015:248, body 50 a 52). Kromě toho v případě zpochybnění legality je úkolem příslušného unijního orgánu, aby prokázal, že jsou důvody uplatňované vůči dotyčné osobě podložené, přičemž tato osoba není povinna předložit negativní důkazy svědčící o tom, že tyto důvody podložené nejsou. I když se nevyžaduje, aby tento orgán předložil unijnímu soudu všechny informace a důkazy, které se týkají uváděných důvodů, je třeba, aby předložené informace nebo důkazy podporovaly důvody použité proti dotyčné osobě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 121 a 122).

40 V tomto ohledu se Tribunál v bodech 103 až 105 a 107 napadeného rozsudku opíral o důkazy, aby v bodě 106 tohoto rozsudku konstatoval, že navrhovatel byl jakožto druhý největší akcionář Banky Rossija, označované za osobní banku V. Putina a vysoce postavených úředníků Ruské federace, součástí „stálého jádra většinových akcionářů, kteří jsou známí svou blízkostí k V. Putinovi“ a svými solidárními vazbami, a to přinejmenším kapitalistickými. V bodě 106 napadeného rozsudku ve spojení s jeho bodem 110 měl Tribunál za to, že za takových okolností podložených výše uvedenými důkazy, zejména s ohledem na složení akcionářů a kapitalistický význam dotyčné společnosti, nelze popřít velmi významný vliv navrhovatele na rozhodování této banky, přičemž

jak bylo připomenuto v bodě 24 tohoto rozsudku a vzhledem k tomu, že navrhovatel nenamítá zkreslení skutkového stavu, takové posouzení skutkového stavu nepodléhá přezkumu Soudního dvora v rámci řízení o kasačním opravném prostředku.

41 Pokud jde o skutečnost, že Tribunál neověřil, zda jednotliví akcionáři jednali společně, a vykonávali tak společnou kontrolu nad rozhodováním Banky Rossija, je třeba vycházet z toho, že tato skutečnost je irelevantní, jelikož Tribunál měl v podstatě za to, že navrhovatel při neexistenci jakéhokoli důkazu o tom, že by se distancoval, s ohledem na konkrétní okolnosti připomenuté v bodě 34 tohoto rozsudku, nutně podporoval rozhodnutí Banky Rossija, jejichž cílem bylo poskytnout finanční podporu ruským činitelům s rozhodovací pravomocí. V každém případě uvedená skutečnost implicitně, avšak nutně vyplývá z toho, že jak Tribunál uvedl v bodech 103 až 106 a 111 napadeného rozsudku s ohledem na několik důkazů, většinová vlastnická struktura této banky, tvořená navrhovatelem a třemi dalšími osobami, byla stabilní a její členové udržovali přátelské nebo solidární vazby jak mezi sebou navzájem, tak s V. Putinem. Tribunálu tedy nelze vytýkat, že v tomto ohledu argumentoval na základě domněnek.

42 Kromě toho s ohledem na skutečnost, že navrhovatel ve svém kasačním opravném prostředku nezpochybňuje body 70 až 87 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál potvrdil průkaznost důkazů, o které se opíral v bodech 99 až 107 tohoto rozsudku, je třeba zamítnout výtku navrhovatele vycházející z tvrzení, že Tribunál porušil pravidla v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů.

43 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

44 V rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku má navrhovatel za to, že Tribunál tím, že konstatoval existenci podpory ve smyslu kritéria a) pouze z důvodu jeho pasivního postoje k politice uplatňované Bankou Rossija na Krymu, podal v bodech 118 a 120 napadeného rozsudku výklad pojmu „podpora“ způsobem, který není slučitelný s judikaturou připomenutou v bodě 117 tohoto rozsudku, a dopustil se tak nesprávného právního posouzení.

45 Ani za předpokladu, že by mohlo být shledáno, že se Banka Rossija dopustila jednání, které ji činí odpovědnou za činnosti nebo politiky narušující územní celistvost Ukrajiny ve smyslu kritéria a), podle navrhovatele tyto úvahy na něj nelze jako takové přenést tak, aby se na něj toto kritérium vztahovalo. Zejména zahrnutí osob, které nepodporují pozitivním a konkrétním jednáním uplatňované činnosti a politiky, do působnosti tohoto kritéria podle jeho názoru neumožňuje charakterizovat konkrétní podporu a prokázat dostatečnou vazbu mezi označenou osobou a situací, proti níž je veden boj. V každém případě pojem „čin nebo činnost“ ve smyslu judikatury citované v bodě 117 napadeného rozsudku podle něj nemůže zahrnovat takový pasivní postoj nebo zdržení se jednání, jaký Tribunál zahrnul v bodě 120 tohoto rozsudku.

46 Tribunál tak podle jeho názoru potvrdil příliš široký výklad kritéria a), který neumožňuje přijímat cílená, a tudíž přiměřená a vhodná omezující opatření.

47 Rada zpochybňuje argumenty navrhovatele, přičemž konstatuje, že v rozsahu, v němž se navrhovatel snaží zpochybnit skutkové okolnosti, aniž se dovolává jakéhokoli zkreslení, musí být jeho argumenty v tomto rozsahu prohlášeny za nepřípustné ze stejných důvodů, jaké jsou uvedeny v bodě 23 tohoto rozsudku.

Závěry Soudního dvora

48 Vzhledem k tomu, že – jak vyplývá z bodu 36 tohoto rozsudku – výrok napadeného rozsudku musí být považován za opodstatněný v rozsahu, v němž sporné akty stanovily a ponechaly v platnosti omezující opatření vůči navrhovateli z důvodu, že poskytuje finanční podporu ruským činitelům s rozhodovací pravomocí ve smyslu kritéria d), nesprávné posouzení Tribunálu, pokud jde o důvod týkající se podpory činností nebo politik, na které se vztahuje kritérium a), navrhovatelem – pokud by bylo prokázáno – by nemohlo vést ke zrušení tohoto výroku, takže aniž je nutné rozhodnout o důvodu nepřípustnosti vzneseném Radou, musí být druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako neúčinný (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. června 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 65, jakož i citovaná judikatura).

49 Z toho vyplývá, že kasační opravný prostředek musí být zamítnut v plném rozsahu.

K nákladům řízení

50 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Článek 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, stanoví, že účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, se uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

51 Vzhledem k tomu, že Rada požadovala náhradu nákladů řízení a navrhovatel neměl ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Gennadiji Nikolajeviči Timčenkovi se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy